

Datum 2025-11-06

Informationsklass Öppen

Diariennr (åberopas) A603.716/2025

Saknr 000

Polismyndigheten

Justitiedepartementet  
ju.remissvar@regeringskansliet.se  
ju.L5@regeringskansliet.se

Er referens Ju2025/01945

## Sänkt straffbarhetsålder för allvarliga brott (utkast till lagrådsremiss)

### Sammanfattning

Polismyndigheten vidhåller de synpunkter som framfördes i remissvaret till betänkandet Straffbarhetsåldern (SOU 2025:11). Eftersom förslaget i utkastet till lagrådsremiss till viss del skiljer sig från utredningens förslag utvecklas vissa synpunkter något.

Polismyndigheten lyfter återigen risken med att ännu yngre barn kan komma att involveras i de kriminella nätverkens brottslighet om förslaget genomförs.

Polismyndigheten framför vissa tillkommande synpunkter på praktiska tillämpningssvårigheter förslaget innebär för myndighetens verksamhet.

Polismyndigheten bedömer att verksamheten kommer behöva göra en genomgripande anpassning till förslagen och ifrågasätter om ändringarna bör införas med så kort varsel.

Polismyndigheten har inga synpunkter på övriga förslag i utkastet till lagrådsremiss.

### Polismyndighetens synpunkter

#### Inledning

Förslagen som regeringen presenterar i detta utkast till lagrådsremiss stämmer i huvudsak överens med det förslag som lämnades i betänkandet Straffbarhetsåldern (SOU 2025:11) med skillnaden att sänkningen av straffbarhetsåldern föreslås till 13 år istället för 14 år.

De synpunkter som Polismyndigheten förde fram i remissvaret till betänkandet blir därmed fortsatt aktuella även på detta förslag. Polismyndigheten vidhåller därför de synpunkter som framfördes däri, i de delar som regeringen nu går vidare med. Polismyndigheten vill dock lyfta vissa nya aspekter i och med att utkastet till lagrådsremiss innebär vissa justeringar i förhållande till utredningens förslag.

### **Risk att brottsligheten trycks längre ned i åldrarna**

Polismyndigheten vill återigen lyfta den påtagliga risken att en sänkning av straffbarhetsåldern kommer leda till att ännu yngre barn än idag involveras i de kriminella nätverkens brottslighet. Då förslaget nu innebär en sänkning av straffbarhetsåldern till 13 år istället för 14 år riskerar betydligt yngre barn än idag involveras i de kriminella nätverkens brottslighet.

### **Brottsutredningen**

Polismyndigheten lyfte i remissvaret praktiska svårigheter kopplade till utredningar av brott som kan komma att omfattas av den föreslagna regleringen. Regeringen har i utkastet till lagrådsremiss tagit upp synpunkterna och gjort vissa justeringar. Polismyndigheten vill göra vissa förtydliganden angående vissa frågor som fortsatt utgör problem.

I remissvaret lyfte Polismyndigheten om uppgifter som ett misstänkt barn lämnar i en utredning enligt 31 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) kan användas i en efterföljande förundersökning av samma gärning som rubricerats om, utan att dennes rätt till rättvis rättegång kränks. I detta utkast till lagrådsremiss anger regeringen att frågan bereds vidare i Regeringskansliet. Polismyndigheten framhåller att det är nödvändigt för myndighetens utredande verksamhet att frågan är utredd i samband med att förslagen träder i kraft.

Till skillnad från förslaget i betänkandet tolkar Polismyndigheten utkastet till lagrådsremiss på så sätt att förundersökningar och utredningar enligt 31 § LUL ska kunna bedrivas parallellt beträffande en händelse som innefattar flera brott där den misstänkte 13- eller 14-åringen är straffbar för vissa brott men inte för andra. Regeringen anför vidare att ett och samma förhör då bör kunna hållas avseende de brott som utreds inom en förundersökning och de brott som omfattas av en utredning enligt 31 § LUL.

Polismyndighetens uppfattning är att det vid en första anblick underlättar för verksamheten att ett och samma förhör kan hållas vid dessa situationer. Dock finns det fortsatt obesvarade tillämpningssvårigheter i förfarandet sett i ett vidare perspektiv. Ett exempel på det avser hur innehållet i detta förhör kan och bör hanteras i det fortsatta förfarandet, alltså hur åklagare och domstolar

ska lägga upp åtal och huvudförhandling där delar av händelseförloppet ska tas upp vid huvudförhandlingen och andra inte.

Det blir särskilt tydligt om förhöret är ett så kallat barnförhör som genomförs hos Polismyndigheten men sedan spelas upp i domstol, eller vid tillämpning av möjligheten att använda inspelade förhör, som polisanställda utför under utredningen, vid en huvudförhandling i domstol enligt 35 kap. 15 § RB. Polismyndigheten efterfrågar därmed fortsatt tydligare ställningstaganden från regeringen gällande de praktiska svårigheterna så att tillämpningen blir mer rättssäker och transparent, istället för att frågorna överlämnas till berörda myndigheter att lösa genom interna rutiner.

Polismyndigheten tog i remissvaret upp risken med att förfarandet med en differentierad straffbarhetsålder blir oförutsebart. Information som en involverad person vid ett tillfälle fått av en polisanställd kan vid ett senare skede inte längre gälla om exempelvis en gärning rubriceras om.

Det förekommer sådana undantagssituationer redan idag, såsom regeringen konstaterar, men Polismyndigheten menar att oförutsebarheten kommer bli betydligt mer vanlig i utredningar om förslaget genomförs. Detta kommer att ställa mycket höga krav på Polismyndighetens verksamhet avseende information till de iblandade, särskilt då de involverade personerna är barn. Oförutsebarheten riskerar drabba de misstänkta barnen men även vårdnadshavare samt minderåriga eller vuxna målsägande.

### **Ikraftträdandet**

Förslaget med en sänkt straffbarhetsålder föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Polismyndigheten kommer behöva ta fram nya utbildningar samt uppdatera rutiner och system inför att förslaget träder i kraft. Det finns fortsatt praktiska frågor som lämnas obesvarade i utkastet till lagrådsremiss och även de behöver lösas internt och myndighetsgemensamt. Polismyndigheten ser mot denna bakgrund svårigheter med att hinna anpassa verksamheten till det föreslagna ikraftträdandedatumet.

### **Konsekvenser för Polismyndigheten**

Polismyndigheten vidhåller vad som förts fram i tidigare remissvar och har inga ytterligare synpunkter.

Yttrandet har beslutats av biträdande rikspolischefen Stefan Hector efter föredragning av juristen Johan Bladh. Vid den slutliga handläggningen har rättschefen Gunilla Hedwall och juristen Ida Salomonsson deltagit.

**POLISMYNDIGHETEN**

Stefan Hector

Johan Bladh

**Kopia till**

Justitiedepartementet (PO)  
Arbetslagarorganisationerna  
Rikspolischefens kansli